

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat óra . . . . . 2 frt 30 kr.
 Három óra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési penek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 krajával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajozár.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőik telmes díj kedvezményben részesülnek.

A közíratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 31. sz.) küldendők.

Közíratok vissza nem adódnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.

— vasárnap reggel. —

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelezési épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

I.

253. sz. A lévai k. r. főgymn. igazgatójától.

Pályázat ösztöndíjra.

A lévai kegyes tanítórendi főgimnáziumhoz kötött „Sántha György“-féle 80 frtos ösztöndíj-állomás megüresedvén, az ország Herceg-Primásának f. évi július hó 7-ikén 3284. sz. a. kelt leirata értelmében a nevezett ösztöndíjra pályázat hirdettetik.

Ezen ösztöndíjra igényt tarthatnak első sorban az elhunyt Sántha György, volt helembeai plébános, legközelebbi atyafainak gyermekei; másod sorban távolabbi rokonainak gyermekei; végül ezek hiányában más szegény sorsu, de jó viseletű és szorgalmas gimnáziumi tanulók; ez utóbbiak közt a helembeai születésűek előnyben részesülnek.

Az ösztöndíj élvezete a gymn. tanfolyam befejezéseig tart.

Az ezen ösztöndíjért pályázók folyamodványaikat a leszármazásukat igazoló okmányokkal, a keresztlevelel, valamint a legközelebbi tanulmányukat igazoló bizonyítvánnyal, — a szegények vagyontalanságukat igazoló helyhatósági bizonyítvánnyal is felszerelve — a főmagasságu Bibornok Herceg-Primás, esztergomi Érsek Ő Eminenciájához intézve, az alulírt főgymn. igazgatóságánál legkésőbb f. évi szeptember hó 15-ikéig nyújtják be.

Léván, 1896. aug. 1.

Dr. Tóth György,
főgymn. igazgató.

II.

703. 1896. sz.

Hivatalos hirdetés.

Közírási tétel, miszerint a folyó 1896. évre szóló III-ik oszt. kereseti adó-kivetési lajstrom a m. kir. pénzügyigazgatóságtól megállapítva 8 napi közszemlére kitétel végett leérkezvén, az a városi adóhivatalban van folyó hó 15 től 22 ig közszemlére kitéve.

Erről az adózó közönség azon figyelmettel értesítetik, hogy a lajstrom a jelzett napokon hivatalos órákban megtekinthető, s a netán sérelmes kivetés elleni

felszólalások a kitétel napjától számított 15 napok alatt a városi hatóságnál benyújthatók.

Kelt Léván, 1896. évi aug. hó 14-én.

Juhász László,

városi pénztárnok.

Komzsig,

ellenőr.

A hegyközségek.

A mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. törvény cikk nyolcadik fejezetében subsidiárius intézkedéseket tesz a hegyközségek alakítására nézve. Ugyanis meghatározza, hogy, a hol egy határban száz kataszteri hold vagy ennél nagyobb összefüggő ilyen terület van s e terület birtokosainak száma husznál nem csekélyebb, a birtokosoknak birtokarány szerinti egy harmada a hegyközség átalakítását kimondhatja, midőn az érdekelt terület többi birtokosai is kötelesek a hegyközség alakításához hozzájárulni.

Léva városának területén a hegyközség alakításához mindeme körülmény feltalálható. A szőlőművelésre használt területnek száma sokszorosan meghaladja a törvény által előírt száz kat. holdat, s birtokosainak nagy része szintén óhajja a hegyközség megalakítását.

S dacára annak, hogy a törvény már 1894. november 1-én, tehát közel két éve, hogy életbe lépett, e tekintetben nálunk még semmi intézkedés sem történt. Pedig a törvényt életbeléptető miniszteri rendelet 62. §-a elrendeli, hogy a törvény életbeléptétől számított legfeljebb három hó alatt a község közreműködésével elkészítendő a hegyközségi alakulásra alkalmas területek birtokainak pontos névjegyzéke minden egyes birtokos birtokrészletének kitüntetésével s azután az összes birtokosok 30 napi határidőre a község-házához az elsőfoku hatóság illetékes tisztviselője által alakuló közgyűlésre hívandók.

Mindez máig sem történt meg. Sőt a nyár folyamán a régi szervezet szerint az egyes dülők, illetve hegyrészek hegybírákat és esküdteteket választottak. Pedig ez a törvény világos intencziója ellenére van.

A köztapasztalásból tudjuk, hogy hegyközségeink a helyett, hogy a legteljesebb együttműködéssel a közös cél elérésére törekednének, szinte versenyt folytatnak egymással a szőlők kipusztításában. A közös őrzést még csak ellátják úgy, a hogy; ámbár igen hiányos a mostani szőlőpásztorok által történt kerülés, a hegyrendészetben nálunk teljes bizonytalanság uralkodik. Nincs egyöntetűség a filokszer elleni közös védekezésben s az elpusztított szőlők felújításában, sem az okos szőlőművelésben. A felette kívánatos közös gazdálkodási és kezelési szervezet hiánya miatt a szőlőtulaj érteke hihetetlen módon süllyed. Szőlőbirtokosaink valóságos hindu rezignációval viseltetnek saját ügyük iránt s Mohamed módjára hagyják a végzet karját a saját sorsuk felett intézkedni.

Szóval, ha valahol, úgy nálunk minden indok fellelhető, mely a hegyközségek alakítását a birtokosok s a közigazgatási hatóság sürgős kötelességévé teszi.

Hiszen már az az egy körülmény, hogy hegyközségek alakítása esetén a szőlőbirtokosok önkormányzati alapon önmaguk intézkednek az érdekkörükbe tartozó ügyekben s így első fokú hatósági joggal lesznek felruházva, eléggé indokoltá teszi a hegyközségek alakítását, ha maguk a pusztuló félben levő szőlők nem is kiáltanának segítségért. Ma még annál könnyebb a hegyközségek alakítása, mert az egyes birtoktestek még nagy részint szőlővel vannak betöltve, a művelés különfélesége még nem oly szembetűnő. Ez jóllehet majd talán csak a pásztorberek

kivetési arányára bir befolyással, mind a mellett, mint a jövőben látni fogjuk sok és komoly vitára fog adni alkalmat. Mert a földművelésre használt szőlőterület tulajdonosa rendszeren a szőlők áldozatának szokta magát tekinteni, s rendszeren vonakodik a hegyközségek terheiben osztozkodni.

Egyébként pedig felesleges fejtegetnünk a hegyközségek előnyeit, azt minden szőlőtulajdonos felfoghatja, a ki szőleink felújítását az egyöntetű működéstől teszi függővé s a ki tudja, hogy a mai szervezettel mellett a hegybírák határozatait sem lehet kellő módon végrehajtani, a ki ismeri azt a silány hegyeségi rendészetet, melylyel még dülő utaink rongálását sem bírjuk megakadályozni.

A hegyközség szabályokat alkothat magának, de köteles is alkotni, a mint megalakul. Tehát maga szerez magának törvényt, a melylyel saját belügyeit igazgathatja, melynek harmadik személyek ellenében a hatóság segítségével is érvényt szerezhet, melyeknek megsértőire és áthágóira bírságot szabhat. Mindez oly előny a birtokosra, a mi eléggé meg nem becsülhető.

Az első lépésben már tul kellene lennünk s mi még e tekintetben az első lépést sem tettük meg. De most már határozottan itt az ideje, hogy a mennyiben a hegybirtokosok maguk nem tesznek intézkedéseket, a közigazgatási hatóság mielőbb hívja őket egybe s alakítsa meg a hegyközséget, hogy ez vegye azután szakavatott kezébe elhanyagolt szőleink ügyét, hogy legyen az ismét virágzó, mint volt egy félésszáddal megelőző mikor még a patriarchális szervezet nem volt olyan elavult, mint ma.

TÁRCZA.

A reverendás Nimród.

Főtisztelendő és nagyságos Gömbölyű Menyhért kiliti apát-plébános ur fiatal korában szenvedélyes vadász és kitűnő lövő hírében állott, de mióta erőt vett a gömbölyűség a magasságán, lemondott e nemes sport élvezetéről, penzióba tette a puskáját, patron táskáját átengedte a gazda-asszonyának, a ki a kis cziczái számára csinált belőle meleg puha fészket.

Azonban az apát-plébános ur boldog falusi kényelmét mostanában sokszor megzavarták a két szomszéd merész kakasai, folytonosan ott kukorékolnak az apát plébános ur udvarán, naponta megzavarták boldog hajnali álmait. Különösen bosszantották pedig ezek a kakasok a Zsuzsi szakácsnét, a ki sehogyse tűrhette, hogy nem respektálták még a főtisztelendő portát se s uram bocsa — olyan dolgokra is vetemedtek, melyek a papi portához fölöttébb illetlenek voltak.

Ez irányban való panaszait Zsuzsanna asszonynak az apát-plébános ur egy ideig filozofus nyugalommal agyon hallgatta, de hogy az újabb időben a saját tulajdon kakasának is már szűk kezdett lenni a porta, ő is kezdett a dologgal komolyan foglalkozni. — A szakácsné pedig méltó haragjában valóságos rohamot intézett az apát ur ellen, a ki engedve a fölötté erős és kitartó rohamnak, erőt vett kényelmén, elhatározta, min szerint előveszi régen kipróbált puskáját és

vitézül lelövöldözi a portájára toladó idegen jószágokat.

Hei, de régen volt az, a mikor ő vadászni szokott! Akkor még a szemei se voltak homályosan látók, meszsziről meglátta még akkor a vadat. Ma már a szemei hovatovább kisebbek lesznek a rohamosan fejlődő gömbölyűség miatt. — De meg nini, puskapora sincs! A város is messze van. Sörét csak volna, — de a puskapor, a puskapor!

„Meg van! Itt a fiskális koma! Kérek tőle egy pár lövésre való. Pénzbe se kerül és még is ezélt fogok érní. Igaz gyalogolnom kell érte vagy fél órát — de hát se baj, tán csak kibirom.“

„Zsuzsi! Zsuzsanna! Hüülje-e! Elmegyek Poroszkára, azonnal hozok a komámól puskaport és — jaj lesz ezeknek a profánus kakasoknak, csak legyen türelemmel!“

Ez is ment. Előfáradva, eltikkadva köszönt be a kebelbarátjához, még az utcaajtó előtt levette kalapját a nagy izzadság miatt. — De a koma nem volt otthon. —

Mindegy! Csak tudja a felesége, van e neki puskapora. Előadta hát a panaszát a kománasszonynak, a ki azonnal készen volt a jóakaratu segedelemmel. — Itt tartja, — ugymond — az uram a vadász készletét az irodájában, keressük meg, valahol csak itt lesz a puskapor; úgy tudom, hogy az uramnak még van puskapora, vegyen belőle az apát ur, a mennyire szüksége lesz!

Meg is találták. Ott volt az iromány szekrény tetején egy nagyobb fajta kőkoréóban a szép fényes fekete puskapor. Vett

is magának az apát ur jó adagot s azzal szép csendesen haza ballagott.

Othon aztán megcsinált nagy és körültekintő gondnal 2 kakasra 8 patrout, nyilván azért, hogy nem bizott már a czélzó képességében, azzal veszi a puskáját és kiül a filagoriába lenni a kakasokra.

Azok mit sem sejtve a gonosz szándék felől, csakugyan átjöttek. Az apát ur czéloz, — lö, — és puff, — az az hogy patt; ujra czéloz, ujra patt. A kakasok egyet-egyet kotágvá méltóságos léptekkel tovább sétálnak. Az apát ur végig próbálja mind a 8 patrout — s a kakasok egészségesebbek, mint valaha.

A szakácsné — ki az apát ur háta mögött nézi a jelenetet, dühösködött is, nevetett is, végre pedig kicsufolta az apát urat hogy, elfogyott már örökre a puskapora!

Történt aztán, hogy névnap ünnepélyre volt hivatalos az apát ur a fiskális komájához. Ezen alkalommal — elmöndvén az esetet — kérdi, hogy milyen puskaport adtak neki, 8 patroutból egyetlen egy se sült el?

Hát hol vetted?

Ezekből a kőkorékból, — ebből a nagyobból vetünk a minap, a feleséged adta édes komám. Vittem belőle majd 8 patroutra való.

A koma majd hanyat esett nevetésben — nem puskapor az, kiáltja nagy bahotával, — hanem porzó!

Az apát ur titoktartást kért és kapott az eset felől, de egy miska hallotta és — elfecsegte nekem.

Bendegúz.

Futó főveny . . . . .

Futó főveny, futó boldogság
 Sok embernek ifjúkora.
 És hány van, a ki életében
 Perczig sem volt boldog soha?!

A boldogság egy tünde álom:
 (Igy csak kevés álmodhatik.)
 Pedig a pillanatnak mámorában
 S egymást értő szűkben lakik.

Futó főveny, futó boldogság
 Sok embernek férfikora,
 Mert hisz már ifjúkorában
 Boldog alig volt vagy — soha.

Látsz: sok fásult kebelnek árnyát
 S kopár, rideg, sivár valót:
 Mosolyban, arcznak himporában
 Álnokságleplet, takarót.

Egy futó lenge pillanatban
 Lelném fel boldogságomat . . .
 Forró szív — nyújtott pillanat csak,
 Mi nekem boldogságot ad.

Szuró tövis, küzdelmek után
 Fáj tudnom: senki meg nem ért . . .
 Pedig éltem felét odaadnám
 Meg nem lett boldogságomért.

Ruttkay Gyula.

A gyümölcs értékesítése.

3. hl. gyümölcsborhoz 10—12 mázsa gyümölcs számítandó; némelyek csak 7—8 mázsa számítanak és ehhez megfelelő mennyiségű vizet öntenek, mely némely gyümölcs-fajnál meg is járja.

Minden gyümölcsöt az őrés előtt ki kell válogatni, rohdadt részekről és levelektől megtisztítani és megmosni.

A gyümölcsnek őrés után minden nedvét kisajtoltják, mely célra különféle sajtókat használnak.

Egyike a legjobb sajtóknak a könyöksajtó, azonban e célra mindennemű borsajtó is sikeresen használható. A sajtólást a legnagyobb tisztasággal kell eszközölni és a lefolyó mustot azonnal előbb jól tisztított, kikéneztetett ezután pedig kiforráztott hordókba kell tenni.

Itt a bor zajos erjedésnek indul, mely 8—10^oR. hőmérséklet mellett leggyorsabban és legerősebben megy végbe. Az élelynek a folyadéktól való elzárása céljából a hordó szájára cserép-kotyogót alkalmazunk, melyen át a hordóban az erjedés folytán fejlődött szén-sav csak vízen keresztül juthat ki, e szerint a gyümölcsmust erjedését zárt erjedésnek nevezzük, miután a külső levegő nem juthat a hordóba. A mi a gyümölcsbor pin-czei kezelését illeti, nem igen különbözik a szőlőbor kezelésétől, csak annyiban, hogy a gyümölcsmust kezelés kevesebb gondozást igényel. A lefejtés vagy mindjárt a rohamos erjedés után történhetik, mi erősebb must-féléknél ez rendszeren csak február és márcziusban eszközöltetik.

Vizzel kevert könnyű mustféléket legjobb le nem fejteni, mert ezek a levegővel való érintkezésnél sokat veszítenek, rendszeren megzavarodnak és sokáig nem tisztulnak meg újra.

Gyakran megessik, hogy a legnagyobb gondal készített bornál is előfordulnak körülmények, a midőn a bor nem bír oly tulajdonságokkal, a minőkkel birnia kellene és ennek folytán a bor javítása válik szükségessé. Azonban, hogy az eszközölhető legyen, kívánatos, hogy mindazon alkatrészek ismereteseek legyenek, melyekkel egy jó mustnak birnia kell.

A Claudius masánszki almájából nyert gyümölcsmust szürve és az ebből nyert bor 15^oC. hőmérséklet mellett 100 térfogatban következő alkatrészeket tartalmaz:

	gyümölcsmust,	gyümölcsbor.
alkohol	— százalék	5.8 százalék.
kivonat	16.25 "	2.36 "
hamu	0.35 "	0.31 "
almasav	0.33 "	0.31 "
ecetsav	— "	0.08 "
czukor	12.5 "	0.75 "

A hol nem szabad ugatni.

— Irta: ELEMÉRSZKY. —

Legtöbb városnak van egy régi korból származó hagyománya, a melyet nem igen szeretnek hallani. Majdnem minden vidékre ráfognak valami hőbortos, bohókás történetet, melyről azután az illető vidék vagy község híres lesz. Egyik községben kétszer ették meg a lencsét, máshol a menydörgést zsákba bujtatták, egyik helyen furulyának nézték a puskát, a görög dinynyét meg lótojának.

Ki győzné elmondani a közzsájon forgó sok furcsaságokat, de veszedelmes is lenne elbeszélni egy pár község bibijét, mert még páros viaskodás támadna belőle.

De egyet mégis elmondok, bizva abban, hogy messzire vagyok attól az illető falutól, és azután nem is valami régi, hanem egész az újabb korból származó megtörtént dolog.

Egyszer Bokod községbe elvetődött egy jámbor német, Boskónak hívták, nem tudom hány ezredik leszármazója ama híres bűvésznek, mert még ahány vándorló szemfényvesztőt láttam, mind ilyen néven szerepelt.

Nagy falragaszokon hirdettet: fül nem hallott, szem nem látott csodadolgokat, beszélő emberfejeket, magasabb foku kőczevést, hasbeszédet és többféle meglepő látni és hallani valót.

Megtelt a nézőtérre varázsolt birka-akol válogatott közönséggel, csak az orrfintorító illat emlékeztetett az előbbi használatra.

Megkezdődött az előadás, bámulta a néző közönség az elnyelt tüzes nyársakat, a jelenlevő kötelesmester szakértelemmel bírálta meg a megevett kőcz és kihuzott pántlika mennyiség arányát, fejesóválva nézte a korcsmáros a soha meg nem telő bűvös poharat, kételkedve nézett a művésznek szá-

pektinanyag	0.62	"	nyomok.
mész	0.025	"	0.018 "
magnézia	0.018	"	0.018 "
kali	0.106	"	0.105 "
phosphorsav	0.024	"	0.022 "
kénsav	0.009	"	0.008 "
gliczerin	—	"	0.68 "

A must vagy borban a czukor és borszesztartalom veendő alaplémértékül, úgy hogy azokban 4—6°/o borszesz, 8—12°/o czukor, azonkívül 5—7°/o sav foglaltassék. Elég tudni, hogy mennyi czukor és sav foglaltatik a mustban, és ezért nagyon helyes a mustnak erjedés előtt alkatrészeiről meggyőződni, mert a czukor és savtartalomtól függ a bor jósága.

A czukor tartalmat legczélszerűbben mustmérővel határozzuk meg, melynél következő eredményeket kell tekintetbe venni: a) a frissen sajtolt must szürve legyen; b) a must 14^oR. hőmérsékletű legyen.

A szűrt mustot legjobb egy magas, keskeny üvegbe önteni; ebbe bocsátjuk le a mérőt, mely mindjárt meg fogja mutatni, hogy 100 gr. must hány gr. czukrot tartalmaz; miután 2 rész czukor körülbelül 1 rész borszeszt ad, mindjárt ez alkalommal meghatározhatjuk azt is, mennyi borszeszt fog a leendő bor tartalmazni, mi annak tartóság tekintetéből igen fontos.

A sav meghatározására szolgál a Mollenkopf-féle savmérő, melybe a meghatározott mértékig kék lakmuszestéket öntünk. A lakmuszestékre a meghatározott mértékig mustot öntünk, melynek sava előbbinek színét pirosra változtatja; ekkor ebbe cseppenkint $\frac{1}{10}$ normál kálilugot teszünk addig, míg a folyadék ismét kékes színt nyer. Most a savmérő beosztott részén megnézzük a számot, a meddig a folyadék emelkedett és ez mutatja a must savtartalmát 1000-ed részben.

Midőn így a must czukor és savtartalmáról meggyőződünk, hozzáláthatunk annak javításához, de ez csak bizonyos körülmények között fogantatosítható, nevezetesen akkor, ha oly gyümölcsöt használhatunk fel, mely szél által veretett le a fáról. E körülmény mellett nem tart el sokáig a bor úgy, hogy ajánlatos a mustot javítani.

A mint a fenti elemzés mutatja, a gyümölcsbor csaknem oly összetételekkel bír, mint a szőlőbor és azért a szőlőbornál előforduló borjavító eljárásokat legtöbb esetben a gyümölcsbor javításánál is lehet alkalmazni.

Ilyen: 1. a czukor pótlás, ez egyike a legrégebb javító szereknek, azonban, hogy a must mellékizt ne kapjon, csak tiszta sárga, vagy süvegcukrot szabad e célra használni és pedig minél erősebbé akarjuk tenni a bort, annál nagyobb mértékben. (Kiviteli bornál 4 liter normális musthoz 225 gr. czukrot.)

Ha pl. 1000 liter must 12°/o savat és

raz torkára, hogy nem-e oda tűnt el a sok eltávozott ital.

Megkezdődött a hasbeszéd. Jókat nevetett a diszes publikum, de midőn balszerencséje arra készítette a bűvészt, hogy elkezdte a kutyát utánozni és a kuvaszok volapük nyelvén szólott a közönséghez, a nézők mint egy ember keltek fel, elverték a Boskók dícső utódját és csak őseitől örökölt futóképességének köszönhetette, hogy ott nem hagyta a fogát.

„...atta németje, még csufol bennünket!“ így szólott a kisbíró, a község botja.

De mért nem szabad Bokodon ugatni? kutyamonopolium van ott? vagy ez csak az ottani kuvaszok magas helyről jóváhagyott privilégiuma?

Később beszélte el nekem a nevezetes történetet annak hőse, a ki tisztességes távolban levén ama dícső falutól, teljes bátorsággal mondhatta el az eseményt.

Nem szokásom anzárolni, neki adom át a szót, az ő lelkén száradjon, ha nem mondott igazat.

En Holubár Ignác az ottani erdőcsőszök tiszteletbeli nagymestere voltam levén díjtalan erdőszgyakornok-jelölt, bejártam a felügyeletem alá rendelt erdőket és a mult századból származó gyutacsos elöltöltő manlicher puskámmal rémitgettem annak csöndes lakóit. Puskám ugyan az összes kalendáriumi napok között a csütörtököt szerette legjobban, én azonban nem méltányoltam az ő magas kivánságait, kényszerítettem, hogy egy-egy szarkának, vagy ártatlan tapsifülesnek kioltsa az életét. Bakot ugyan nem láttam, de löttem eleget.

Nagyon respektáltak az erdő lakói, de szerettek is, mert abban az erdő részben, a

10°/o czukrot tartalmaz és a savat felére akarjuk szállítani, úgy 1000 liter vizet kell hozzá önteni; de miután a seprűben egy rész almasav elvész, ezért 3 kgr. borsavat kell hozzá adni. Hogy most a ritkított bor, mint előbb 10°/o czukrot tartalmazzon, a mi 5°/o alkohol tartalomnak felel meg, úgy a 2000 liter mustba 100 kgr. czukor adandó, a midőn 5°/o alkohol és 6°/o savtartalmu mustot nyerünk.

Igen gyakran adnak a borhoz, hogy erősebb és tartósabb legyen alkoholt. Eleintén az alkohol ízét kiérezni, de idővel összevegyüli e borral és nem lehet benne felismerni.

Rendszeren az alkohol helyett csak közönséges borszeszt használnak, de e célra előbb faszénporon kell átszűrni. Legjobban ilik azonban e célra a cognac, mert ez egyuttal a mustnak kellemes illatot ad.

A gyümölcs pezsgőbor készítése

A gyümölcsborból, különösen pedig az almaborból kitűnő pezsgőbor készíthető. E célra 40 liter almamusthoz 2 $\frac{1}{2}$ kgr. czukrot, 125 gr. fehér borkövet, $\frac{1}{2}$ liter finomított borszeszt, $\frac{1}{8}$ liter borseprűt és 30 gr. eczetaethert egy hordóban összekeverünk és az erjedés befejezése előtt palaczkokba fejtjük, melyek mindegyikébe egy-egy czukordarabkát dobunk.

Mielőtt azonban a bor palaczkokba fejtetnék, a hordóban levő keveréket vizahólyaggal, tojásfehérnyével vagy leszedett tej-tiszttal tisztítani kell.

A gyümölcspezsgő készítésének egy másik módja abban áll, hogy 40 liter kész almaborhoz 2 liter czukrosvizet, félliter finomított borecetet és 60 gr. borkőport kell venni, miután ezeket jól összekevertük és 24 óráig pihenni hagytuk, a bor palaczkokba fejtethető és minden palaczkba 6 gr. kettős szén-savas natron (soda bicarbena) tétetik. A palaczkokat, mint a két eljárásnál ugyanint a champagner palaczkokat jól be kell dugaszolni és drótozni.

A boggyógyümölcs készítése.

Ugy mint az almából vagy körtéből, készíthetünk a boggyógyümölcsökből is kitűnő gyümölcsbort. Az eljárás ugyan az, csak a czukor- és vizpótlás különbözik előbbi eljárástól. A viz- és czukor pótlást a következő arányban eszközöljük, s 10 liter musthoz veszünk:

ribiszke musthoz 30 l. vizet 5 6 $\frac{1}{2}$ kg. czukrot	köszméte	"	18 "	"	3 $\frac{1}{4}$ -4 $\frac{1}{4}$ "	"
malna	"	18 "	"	3 $\frac{1}{4}$ -4 $\frac{1}{4}$ "	"	"
eper	"	8 "	"	2 2 $\frac{1}{2}$ "	"	"
szeder	"	0 "	"	1-1 $\frac{1}{2}$ "	"	"

Ha erősebb bort akarunk készíteni, akkor a czukorból kétszeres mértékűt kell venni.

A mustot hordóba fejtve 20^oC. meleg

hol én vadászgattam, megkét-szereződött a vadállomány. Szerettem volna már valami nagyobb vadat löni, hogy ne csak mindig ilyen kis zsákmánnyal álljak elő vadásztársaimmal szemben.

Járkáltam holdvilágos esteiken keresz-tülkasul, az erdőben fel-felugroit előttem egy nyul, vagy egy árva mókus, de a legnagyobb sajnálatomra nem jött puskám elé semmiféle más vad.

Végre a jó csillagzatom megsegített.

Gyönyörű szép este volt, az erdő fái méla csöndességgel mozgatták leveleiket, csak itt ott szűrődött át rajtuk a vándor holdsugár. Egy erdőkerülő kisérletében künt jártam az előbbi ambícióztól vezetve. A mint egy tisztásra értem, mintegy 25 lépésre magam előtt láttam egy nagyobb vadat, szemem csillogtak, fogai fenyegetőleg viszorogtak felém.

Egy pillanatra elhagyott a vadász-bátorság, kezembem remegett a puszka, csak a vén Mihály szavai térítettek magamhoz. „Lőjjon hát a tekintetes ur!“

Erre felemeltem nyugdíjazásából felzaklatott puskámat, rá löttem a fenyegető vadra, a mely óh csoda, elterült a fűvön.

Megvan, megvan! kiáltottam örömmel, odaszaladtam zsákmányomhoz, odajött Mihály erdőkerülő is, hogy megállapítsuk, tulajdonképen mit is löttem én most.

A bört kifeszítetük az erdei fabódében, hazafelé indultunk. Egy óra mulva már tudta az egész falu, hogy borzot löttem és kint van a husa. Jöttek sokan hozzám kérni a husából, én kiküldöttem az erdőbe, megjelölve a helyet.

A bíró s egyéb notabilitások között szét lett osztva, akik még az nap este elhozatták

helyiségben kell elhelyezni. 4 6 hét mulva mikor az erjedés megszűnt, a bort le kell fejteni, a mikor kevés alkoholt és borsavat lehet hozzá adni. A bor ugyan abban a helyiségen marad öszig, ekkor palaczkokba fejtve, jól eldugaszolva sokáig megmarad. (Folyt. köv.)

Budapest, 1896. évi augusztus hó 14.

— Augusztus. — Lőversenyek. — A kiállítás. — Ös-Budavára és Konstantinápoly. — Látványosságok. —

Az esztendőnek körülbelül ez a hete az, mikor legtöbb idegen fordul meg a fővárosban. Az István- király előtt való héten hirtelen megszaporodik a főváros közönsége a beözönlő vidékiekkel. Eleven, pezsgő lesz az élet hirtelen, minden átmenet nélkül a három hónapig tartó holt szezon után, melynek végső határát augusztus 20 ra jelzi. Az előtt a színházak is e napon nyitnak meg a nyári szünet után. Most az igaz, hogy az egész nyáron által nyitva vannak, azonban ezt is csak a vidékiek látogatása teite. Augusztusban a lőversenyek is kezdetüket veszik. A mágnásaink eme nemes multsága mindig nagy vonzerővel bír. Az idén is alig hogy megnyitották, már is telve voltak a tribünök és a többi néző helyek. A sok vidéki paraszt csak úgy nézte, hogy lutriának el az emberek egy-egy kiérdemesült táltoson egy pár százaszt, vagy ezrest.

A kiállítás rendezőségének is ilyenkor van a legtöbb dolga. Az ország minden vidékéről nagyobb csoportok jelentették be látogatásukat, a melyeket a barakkokban elhelyezni szinte lehetetlenség. Pedig hát ezek valamennyien Szent-István napján óhajtották, megtekinteni a fővárost, mikor az első magyar király jobbját ünnepélyes díszmenetben körülhordozták. Azonkívül a hónap majdnem minden egyes napján kongresszust fognak tartani.

Az élelmes vállalkozók ki is használják ezeket a napokat. Értik a módját, hogyan kell az embereket a bugyelláris nyitogatásra szoktatni. Látványosság látványosságra van halmozva. Ott van mindjárt a kiállítás töszomszédságában Ös-Budavára a háromszázad előtti furcsa épületekkel. Még a holdas mecset sem hiányzik a közepéből, melynek tornyából a török műezsim figyelmezteti a hívőket a mindennapi imára. Este villamos világitás mellett szeretik különösen felkerekíteni a látogatók, mikor legelőnekebb az élet a török kávéházakban, mikor egész sereg zenekar, tánczosnó csalogatja a vendégeket, mikor villamos holdfény rezeg a karesu minaretek és ódi erkélyek tetején.

Ép oly bohó világ uralkodik a lágymányosi Konstantinápolyban, csak hogy modern kiadásban. Itt az esténkint rendezni szokott csodijátékok képezik a fő vonzó erőt, melyek szödatos fenynyel tükrözödnék vissza a Duna sima tükörén.

Azonkívül ott van a sok körkép. Munkácsi hatalmas Krisztus képe. Fesztü Magyarok bejövetele, az Aradi vértanuk, a Pokol stb. Ki győzné azt mind elősölni, a mit a látogatók számára összehozott itt az emberi teremto erő? Itt van most az élet. Benn a főváros belsejében mi sem mutatja

a drága pecsenyét. Megvoltam hiva vagy öt házhoz ebédre, de már előbb eligérkeztem a főerdészhez, nem lehettem jelen a borz-lakomán.

Dicsérték mindenütt a különleges ételt, hogyne, mikor annyira ceuszott rá a vinkó.

Hanem meg lett zavarva az illúzió egy véletlen eset által. Midőn ugyanis az elejtett vadnak a bört hozta haza erdőkerülöm, a közeli majorból a béres megismerte egyik kutyájoknak külső takaróját, mely állat néhány nap óta eittunt.

E nek sem kellett több, el kezdette csufolni azon boldog halandókat, akik ettek az állítólagos borznak husából. A bíró és a többi szerencsés emberek belebetegedtek azon tudatban, hogy a szomszédmajor egyik kiérdemült házörzójének földi maradványait fogyasztották. A majorbeli cseleedség pedig hirtelenébe megtanulta a kutya abet, és ékes hangokkal kiabáltak be egyes falubeli házakba, s mikor már a gazda vasvillával kezében kijött és nyájas vendégszeretetében ohajtotta részesíteni, akkor a csufolkodó atyafi a másik utcában gyakorolta magát a kutya-művészetben.

Azóta minden ugatás felidézi a bokodiakban azon tudatof, hogy megették a kutya hust borz képében, az ottani kutyáknak is csak ünnepélyes alkalmakkor szabad kinyitni torkukat. Azt meg éppen nem tanácslom senkinek, hogy a házörző nyelvtannak egyes szójárásait emlegesse, mert úgy fog jární, mint az a talmi Bosko, akit megszalasztott a falu vendégszerető közönsége.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 krba kerül: bélyegdíjban — a takács megjelölése mellett — huzendős minden egyszeri beiktatásért 3 kr.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadóvezető ad, ki levelbeli tudakozásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

Felvezsek vasúzettembe tanonczul egy 2—3 gymn. végzett 14 éves fiút, erős testalkattal, lehetőleg magyar, német és tót nyelvek ismeretével. Belépés 1896. szeptember 1. Bővebb felvilágosítást levélileg, esetleg személyesen adok.

Csiba István
vaskereskedése Selmeczbányán.

Kálnai-utczában a vasut közéletben egy üzleti helyiségnek is megfelelő, hét szoba, éléskamra, két pincze, istálló, kocsiszin, és nagy udvarral bíró ház szabad kézből eladó. — Czim a kiadóhivatalban.

MINEK PESTRE!? MINEK BÉCSBE!?

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ nélkül

50 krajczáros részletfizetésre
HOWE, ADRIA, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON

RINGSCHIFF

VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi ezélokra 5 évi jótállás mellett **Singer gépeket** ajánlok

30 forintért

Használt gépek becsereíltetnek, vagy igazittatnak jutányos áron **Géptük, részek és csónak** raktáron mindig találhatók.

FISCHER MIKSA kereskedése Léván.

261.1896. szám.

Vadászati haszonbér hirdetmény!

A beszterezébányai püspökséghez tartozó s alább megnevezett területek vadászatanak haszonélvezete, **f. évi szeptember hó 1-vel** hat egymásutáni évre haszonbérbe adatik, miről **augusztus hó 25-ig** alólírott erdőhivatal bővebb tájékoztatást nyújt.

A.) Felső uradalom:

Barsvármegye garam-szent-kereszt-i járás Majláth, Nagy-Lócsa, Garam-Kürtös, Kis-Lócsa, János-Gyarmat és Uj-Gyarmat községek határában fekvő egy összefüggő terület képező 5927.4. k. h. erdőterületnek vadászata, melyen császármadár, nyul, öz, sörtevad, ritkábban, medve és szarvas is található. — Vasuti állomása **szeptember hó 15-től** a 3/4 órányira fekvő Garam-Szent-Kereszt.

B.) Alsó uradalom:

Bars megye, lévai járás Csejkő, Garam-Szóllós, nemkülönbén az ar.maróthi járás Bars-Berzence község határában fekvő összefüggő 6619.8 k. holdat tevő erdőterülete, melyen császármadár, nyul, sörtevad, nemkülömben gondozott öz és szarvasállomány van. Vasuti állomásai szeptember 15-től Nagy-Kozmály, Szent-Benedek és Ujbánya, melyek közvetlen a terület aljában fekszenek.

Ezen A) és B) területek amenyiben összefüggőleg bérbe nem adhatók, megegyezés szerint kisebb darabokban is bérbe fognak adatni.

Lutilla, u. p. Garam-Szt.-Kereszt, 1896. július hó 29.

Székely György,
püsp. erdőmester.

JÓSZERSZÁM FEL MUNKA!

Gazdasági gépek, géprészletek, tömlők, vízmentes ponyvák, mérlegek és gépszijak, szerszám, vas- és aczél foraktár. Portland cement és Hydraulikus mész stb.

Kapható **KERN ESTVÉREKNÉL** Léván.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen himeves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghülekéknél és az orvosok által bedörzsölésére is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyarkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszser**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr., 70 kr. és 1 frt.** üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; foraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékü utántzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, **Rudolstadt** (Thüringia).

Zacherlin

Bámulatosan hat! Megöl utolérhetlen biztonsággal

és gyorsan, minden ártalmas férget s ez okból a fogyasztó közönség milliói magasztalják és keresik. — Ismertető jelei: 1. A lepecsételt üveg. 2. Ezen aláírás „Zacherl”.

Rektár. Léván: Kern Testvérek, Medveczky Sándor gyógyszerész, Czirok János, Preisach Samu utóda, Frommer S., Cserei Gyula, Wilhelm Belauraknál.

Ipolyságon: Dombó Károly, TrautweinDániel uraknál.
Ujbányán: Cservinka Mór urnál.
Verebélyen: Czirok István, Pollak Józsefözvegye és fia, Pollak Zsigmond uraknál.

Pinczerek figyelmébe!

Cigaretta hüvelyek **1000 darabonként** 1 frt 30 krtól 2 frt 50 krig kaphatók Nyitrai és Társa papirkereskedésében.

Hirdetmény.

Gr. Damásd telekkönyve birtokszabályozás következtében 1869. évi 2579. számú I. m. a. rendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendeli, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályzott eljárás telekkönyv bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E czékből az átalakítási előmunkákat hitelesítés és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1896. évi szeptember hó 4-én** fog kezdődni ezeknek teljesítésére Pogány Virgil kir. járásbíró és Bisztorszky Lajos telekkönyvvezető küldetnek ki.

Ezenfoga felhívatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaloni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.
2. Mindazok, a kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánának tenni, hogy e bizottság előtt a kitűzött határidőn megkezdendő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.
3. or Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra, 1-86 évi XXIX. t. cikk 15. és 18. §-a és 1889. évi XXXIX. t. cikk 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda használnak, hogy az átírázó telekkönyvi tulajdonos az átírázás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezése engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez utoa nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték kedvezményétől is elesnek, és végül:

4-szer Mindazok a kiknek javára tényleg vagy megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve; ugy szünt az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzenek, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenszében a bélyeg kedvezményektől elesnek.

Léván, 1896. évi július hó 25-én, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságánál.

Pogány,

kir. járásbíró.

Léván: Boleman Ede örökösei, Medveczky Sándor urak gyógyszerertáiraiban. **Le kér:** Bolyos Gyula, **Nagy-Salló:** Zsorna László urak gyógyszerertáiraiban. **Ujbányán:** Cservinka Mór ur gyógyszerertáiraiban.